

радикальних економічних реформ. При цьому необхідно відзначити, що всі рішення щодо висновку контрактів повинні приймати незалежні від держави суб'єкти, що хазяюють, підприємці, що будуть розпоряджатися власними чи позиковими ресурсами і відповідати за результати прийнятого рішення своїм майном. Державі повинна приділятися роль регулятора податкової, митної, а опосередковано – і кредитної політики. Тільки на такій основі залучення іноземних інвестицій буде сприяти підйому агропромислового комплексу й економіки України в цілому.

СТАБІЛІЗАЦІЯ УРОЖАЙНОСТІ ТА НАПРЯМКИ ВИКОРИСТАННЯ ЯЧМЕНЮ

Луцик Я.С., студентка,
Харківський національний технічний університет
сільського господарства імені Петра Василенка*

Україна за своїм виробничим потенціалом є аграрною державою, в якій основним багатством виступає земля. Сільське господарство України - одна із провідних сфер матеріального виробництва, мета якого полягає в тому, щоб забезпечити людство в достатній кількості екологічно чистими продуктами рослинного і тваринного походження, а переробну промисловість сировиною.

Ячмінь є важливою продовольчою культурою, за посівними площами ячмінь посідає четверте місце в світі – 80 млн. га - після пшениці, рису та кукурудзи, а ось за посівною площею та валовим збором зерна в українському рільництві ячмінь поступається лише пшениці. Це зумовлюється його цінністю в продовольчому, зернофуражному й технічному відношенні, високою врожайністю, невибагливістю до умов середовища й агротехніки.

Останнім часом все більших об'ємів набувають дослідження з нових напрямків використання ячменю, зокрема голозерного ячменю для виробництва етанолу, трансгенних ліній, що синтезують колаген, для виробництва желатину, тощо.

Ячмінь – цінний продукт харчування. Із зерна скловідного крупнозерного дворядного ячменю виробляють перлову та ячмінну крупу, у складі якої міститься 9-11 % білка, 82-85 % крохмалю. За

** Науковий керівник – Зайка С.О., ст. викладач*

своїми продовольчими цінностями ячмінь набагато переважає пшеницю. Важливо, що білок ячменю є повноцінним за амінокислотним складом, а за вмістом таких амінокислот, як лізін і триптофан, навіть переважає білок зерна усіх інших злакових культур. Кілька років тому вчені виявили в білку ячменю такі речовини, як тригліцерид і токотриенол, здатні значно знижувати рівень холестерину в крові, що для більшості країн вважається значною проблемою людства. У країнах північних і гірських районах США із зерна ячменю виробляють борошно, яке використовують як домішку до пшеничного або житнього борошна при випіканні хліба. Також із зерна ячменю виготовляють сурогат кави, екстракти солоду, які використовують у кондитерській, спиртовій і фармацевтичній промисловості.

Зараз більшість сортів ячменю за сприятливих умов здатні давати 70-80 ц/га зерна і більше. І такі врожаї сьогодні часто одержують у наукових установах, іноді на сортодільницях. Але, коли справа доходить до виробництва, особливо в поганих умовах вирощування, на перше місце виходить технологічна незабезпеченість рослинницької галузі, яка не дозволяє вирощувати ячмінь відповідно до рекомендованих технологій.

Одним із пріоритетних напрямів розвитку вітчизняного аграрного сектору є раціональне використання сільськогосподарських земель за зменшення кількості невикористаних угідь. Для цього потрібно збільшувати інвестиції в галузь, зокрема в сучасну техніку та технології. На законодавчому рівні захистити інвесторів та зменшити вплив існуючих ризиків.

Незважаючи на те, що Україна є світовим лідером з експорту ячменю, обсяги торгівлі цим зерном на зовнішніх ринках є незначними та передбачають його внутрішнє споживання. Якщо світова торгівля пшеницею становить 20 % загального виробництва, то ячменем - лише 12 %. Відтак при вирощуванні цього зерна на експорт господарникам потрібно зменшувати виробничі витрати та підвищувати врожайність культури.

Вирішити виробничу частину проблеми стабілізації урожайності і відповідно, виробництва зерна ячменю в Україні, можна лише комплексним підходом – створення та впровадження сучасних вітчизняних сортів з високим рівнем адаптивних властивостей, як основи адаптивної технології; правильне зональне розміщення сортів; ефективна система насінництва, для швидкого проведення сортозміни; розроблення сортових технологій вирощування з врахуванням ґрунтово-кліматичних умов і біологічних особливостей сортів та їх обов'язкове дотримання.